

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення словосполучення „як неправосудного“, що міститься у частині четвертій статті 62 Конституції України

м. К и ї в
29 травня 2017 року
№ 9-у/2017

Справа № 2-4/2017

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича – доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення словосполучення „як неправосудного“, що міститься у частині четвертій статті 62 Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Колісника В.П. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Верховний Суд України звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення словосполучення „як неправосудного“, що міститься у частині четвертій статті 62 Конституції України, відповідно до якої „у разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням“.

Необхідність в офіційному тлумаченні названого словосполучення Верховний Суд України обґрунтовує потребою не допустити порушення права громадян на справедливий судовий захист і гарантій незалежності суддів під час здійснення ними правосуддя, а також тим, що правопорядок в Україні має формуватися на засадах принципу верховенства права.

Верховний Суд України наголошує, що „таке офіційне тлумачення дасть змогу кожному судді і суду під час здійснення правосуддя визначитися, яке саме рішення є неправосудним, оскільки наразі при практичній реалізації відповідних положень законодавства формується неоднакове розуміння поняття „неправосудний“ органами досудового розслідування та судами“.

На думку Верховного Суду України, наведена ним у конституційному поданні аргументація „свідчить про практичну необхідність офіційного тлумачення сполучення слів „як неправосудного“, ужитого в частині четвертій статті 62 Конституції України, в аспекті співвідношення понять „неправосудність“, „незаконність“, „необґрунтованість“, а також в аспекті необхідності офіційного роз'яснення моменту встановлення „неправосудності“ судового рішення у взаємозв'язку з конституційним принципом „обов'язковості судового рішення, що набрало законної сили“.

На підтвердження своєї позиції Верховний Суд України зазначає, що до нього надійшло звернення суддів Судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, які „констатують необхідність офіційного тлумачення поняття

„неправосудного“, що, зокрема, міститься в статті 375 Кримінального кодексу України“.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 6 квітня 2017 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі, виходить з такого.

Згідно з частиною першою статті 147, пунктом 2 частини першої статті 150 Конституції України Конституційний Суд України здійснює офіційне тлумачення Конституції України.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні повинно зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо необхідності в офіційному тлумаченні (пункт 4 частини другої статті 39); підставою для конституційного подання щодо офіційного тлумачення Конституції України є практична необхідність у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень Конституції України (частина перша статті 93).

Аналіз конституційного подання та доданих до нього матеріалів дає підстави для висновку, що суб'єкт права на конституційне подання не навів правового обґрунтування тверджень щодо практичної необхідності в офіційному тлумаченні словосполучення „як неправосудного“, що міститься у частині четвертій статті 62 Конституції України, а посилається на окремі положення Кримінального кодексу України, Цивільного кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України з їх наступним аналізом, а також правові позиції Конституційного Суду України, викладені у рішеннях від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005, від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010, від 22 грудня 2010 року № 23-рп/2010, від 11 жовтня 2011 року № 10-рп/2011, окремі положення Європейської хартії про закон „Про статус суддів“ від 10 липня 1998 року, Рішення Європейського суду з прав людини у справі „Реквеньї проти Угорщини“ від 20 травня 1999 року, Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам

щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки від 17 листопада 2010 року № (2010) 12.

Конституційний Суд України зазначав, що офіційне тлумачення і застосування правових норм є різними видами юридичної діяльності; правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам; пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування; надання консультацій чи роз'яснень з цього приводу не належить до повноважень Конституційного Суду України (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини Ухвали від 31 березня 2010 року № 15-у/2010).

Із конституційного подання вбачається, що Верховний Суд України намагається з'ясувати порядок та особливості притягнення до кримінальної відповідальності на підставі статті 375 Кримінального кодексу України осіб, винних у постановленні завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови, шляхом тлумачення зазначеної норми кримінального закону, а також зміст понять „незаконний“, „необґрунтований“, що містяться у законах України, на які він посилається, а це відповідно до статті 150 Конституції України не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктами 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом; непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 39, 41, 45, 50, 93 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення словосполучення „як неправосудного“, що міститься у частині четвертій статті 62 Конституції України, на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом; непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ